

MARE BALTICUM. Beiträge zur Geschichte des Ostseeraums im Mittelalter und Neuzeit. Festschrift zum 65. Geburtstag von Erich Hoffmann. Hrsg. Werner Paravicini unter Mitwirkung von Frank Lubowitz und Henning Unverhau. Kieler Historische Studien Band 36. Sigmaringen, Jan Thorbecke Verlag, 1992. XX + 504 s., ill., 15 kort, DM 98.

Alene ved sin beliggenhed er Kiels universitet som skabt til at være formidler mellem tysk og skandinavisk videnskab. Som født Flensborgenser og professor i slesvig-holstensk historie har prof. Hoffmann meget klart set denne opgave og har målbevidst arbejdet på at knytte kontakter til skandinaviske historikere, idet det for ham altid har været en selvfølge at behandle Slesvig-Holstens historie uden nationalistiske ensidigheder. At en række af bidragene til det foreliggende festskrift er forfattet af skandinaver, viser, at fødselarens bestræbelser er blevet påskønnet; om den afspændte atmosfære vidner det også, at *laudatio* med oversigt over prof. Hoffmanns hidtidige levnedsløb er forfattet af en dansk flensborgenser, professor ved Roskilde Universitetscenter Lorenz Rerup.

Naturligt nok behandler samtlige artikler emner fra slesvig-holstensk eller skandinavisk historie, og det er desværre ikke muligt at omtale hver enkelt. Anmelderen har med særligt udbytte læst Michael Müller-Willes afhandling om monumentale gravhøje fra Folkevandringstiden i Mellem- og Nordeuropa, Wolfgang Pranges om landskabet Oldenburgs agrarstruktur fra det 12. til det 20. århundrede, Werner Paravicinis om »Das Haus Namur im Ostseeraum«, der viser, hvor vigtigt det er for en historiker at beherske de historiske hjælpevidenskaber, Klaus Friedlands om Grevens Fejde, Thomas Steensens oversigt over Slesvig-Holstens pressehistorie under Weimarrepublikken samt Michael Salewskis gennemgang af opfattelserne af slaget i Eckernförde Bugt 5. april 1849.

Også for den egentlige danske historie indeholder bindet artikler af interesse: Foruden bidragene om Vikingetiden og det 11. århundrede Henning Unverhaus biografi af hertugerne Valdemar IV og Erik II af Slesvig, Konrad Fritzes posthume artikel om Erik af Pommern og Sundtolden, Jens E. Olesens gennemgang af det dobbelte nordiske kongevalg i 1448 og endelig Esben Albrechtsens forsøg på at vise, at hertugdømmet Slesvig siden slutningen af det 13. århundrede ikke var en del af kongeriget Danmark (men anmelderen føler sig ikke helt overbevist, så længe en sammenligning med de hallandske fyrstelen eller med det danske styre i Estland, der indtil salget i 1346 var en del af Danmark, ikke er inddraget i undersøgelsen).

Alt i alt er festskriftet til professor Hoffmann en samling afhandlinger, der vil vise sig uundværlig for studiet af mange emner inden for såvel slesvig-holstensk som skandinavisk historie.

Thomas Riis

JØRGEN KJELDSSEN (ed.): I Guld og Himmelblaat. En bog om frimureriet i Danmark i fortid og nutid. Den danske Frimurerorden, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck A/S, 1992. 182 s. kr. 275.-.

Bogen udkommer i anledning af, at man i 1993 kan fejre 250-året for Frimurerordenens tilsynkomst i Danmark. Sigtet er ifølge introduktionen også at imødegå